

Nr 554

Av herr **Lindblom m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän ordningsstadga, m. m.*

Kungl. Maj:ts proposition nr 143 innehåller bl. a. ett förslag till lag om skyldighet att renhålla gata m. m. Enligt förslaget 1 § skall gaturenhallning i stad åvila staden. I 2 § har emellertid skapats möjlighet för stadsfullmäktige att besluta, att denna skyldighet skall åligga fastighetsägarna såvitt avser gångbanan eller annat för gångtrafiken erforderligt utrymme utanför fastigheten.

Den skyldighet, som i en mängd svenska städer ännu fortlever för den enskilde fastighetsägaren att utföra renhallningen utanför sin fastighet, härrör från en tid med en helt annan stadsbild än vår nuvarande och har sin grund i förhållanden, som höra till en för länge sedan svunnen tidsålder, då varje borgare bodde i sin egen fastighet. Besväret med renhallningen var relativt ringa och anspråken på densamma små. Trafiken var obetydlig, och gatorna tjänade till väsentligaste delen ändamålet att vara tillfartsvägar till tomterna.

Det torde vara ostridigt att gatorna med vår tids ökade kommunikationer alltmera kommit att tjäna den allmänna samfärdselns intressen. Städernas gator och öppna platser måste numera betraktas som en enda stor samfällighet, av vilken i stort sett alla deras inneånare i lika mån hava nytta och fördel. Gaturenhallningen tjänar helt syftet att höja sundhetstillstånd, framkomlighet och ordning till gagn för samtliga i staden boende, och anspråken på renhallningen ha i hög grad skärpts. Under sådana förhållanden synes det ofrånkomligt, att bestyret med gaturenhallningen överföres å kommunerna. De skäl som tala härför äro emellertid lika bärande vare sig det gäller kör- eller gångbanorna. Fastighetsägarna kunna i våra dagar näppeligen anses ha något intresse av gångbanerenhallningen, som överväger övriga stadsinvånares. På grund härav anse vi det principiellt oriktigt att, då man nu genomför en generell lagstiftning i frågan, medgiva undantag enligt förslaget 2 § för gångbanerenhallningen. I likhet med vissa av remissinstanserna, bl. a. byggnadsstyrelsen, anse vi att det under nuvarande förhållanden helt saknas rimlig anledning att ålägga fastighetsägarna någon del av gaturenhallningen.

Härtill komma vissa praktiska synpunkter. Den tekniska utvecklingen har medfört, att maskindrivna redskap stå till buds för så gott som alla moment i renhallningen — gångbanetraktorer för såväl sopning som plog-

ning, snölastare o. s. v. Det torde vara uppenbart att dessa mekaniserade hjälpmedel, som säkerligen komma att ytterligare förbättras, endast kunna utnyttjas i och med en kommunalisering av hela renhållningen. De farhågor som uttryckts rörande tekniska svårigheter beträffande gångbaneranhållningen synas i hög grad överdrivna, vilket styrkes bl. a. därav att ett flertal städer, bl. a. Stockholm, som sedan lång tid tillbaka skött renhållningen i kommunal regi, lyckats bemästra de tekniska problemen. De hinder för ett utnyttjande av den maskinella utrustningen som påstås ligga däri att belysningsstolpar, trafikskyltar m. m. äro olämpligt placerade torde i allt fall under den övergångstid, som medgivits städerna, kunna undanröjas. Att en viss kostnadsökning för kommunernas del kommer att inträda är givetvis ofrånkomligt. Denna kostnadsökning är emellertid föranledd av de ökade krav på renhållning som blivit en följd av utvecklingen, en utveckling som icke föranletts av fastighetsägarnas åtgärd utan av samhällets ökade krav, och då måste det anses skäligt att samliga medborgare få dela denna ökade kostnad.

Departementschefen gör det säkerligen riktiga antagandet att utvecklingen så småningom kommer att gå därhän, att samhället övertar hela ansvaret för renhållningen. Han menar dock att, då man nu för första gången skall lagfästa principer för renhållningens fullgörande, man bör gå fram med en viss försiktighet. Då lagen emellertid är avsedd att träda i kraft först den 1 januari 1958 och det dessutom medgives en möjlighet till en respittid på två år synes nödig försiktighet ha iakttagits. Under denna tid torde behövliga förberedelser hinna vidtagas så att samhället kan övertaga hela renhållningen.

Med stöd av vad här anförts hemställa vi,

att riksdagen vid behandling av ifrågavarande lagförslag måtte besluta att 2 § i förslaget skall utgå.

Stockholm den 11 april 1956

E. A. Lindblom

Gerard De Geer

Hj. Weiland